दैनिकं ई-संस्कृतवार्तापत्रम्

हिमसंस्कृतवार्ताः

himsanskritvartah
e-Sanskritnewspaper

नवा प्रेरणा नवोत्साहः

हिमाचलप्रदेशस्य संस्कृतशिक्षकाणां नूतनः प्रकल्पः

■ पृष्ठ-4 ■ वर्ष-3 ■ अङ्क-122

1

23.02.2024 शुक्रवासरः वि.सं. २०८० माघशुक्ल चतुर्दशी फाल्गुण ११ प्रविष्ठांशः

Website- www.himsanskritam.com Email-himsanskrit@gmail.com

2
पञ्चदिवसीयभ्रमणार्थं सिङ्गापुरं प्रस्थितं प्रदेशस्य १०२ शिक्षकाणां दलम्

3
सूचनाप्रसारणमन्त्रिणा अनुरागठाकुरेन चतुर्प्रकल्पाः (Portal)प्रारब्धाः,

4
भरी बरसाती गोहड्डा देखो चचडां रे लगिरे डेरे

पहाड़ी गल्लां

केन्द्रप्रशासनेन इक्षोः शतकिलोग्राममिते अष्टप्रतिशतं यावत् मूल्यं संवर्धितम्, प्रधानमन्त्री-नरेन्द्रमोदिना निर्णयः एषः ऐतिहासिकोद्घोषितः

प्रधानमन्त्रीनरेन्द्रमोदी प्रोक्तवान् यत् सर्वकारः अशेषे हि देशे कृषक-कल्याणसम्बद्ध-प्रत्येकमपि संकल्पं पूरयितुं प्रतिबद्धो वर्तते। इक्षुसन्दर्भ एफ-आर पी उपचयार्थं केन्द्रिय मन्त्रिमण्डल-निर्णयस्य विषये विवेचयता तेन एकस्मिन् सामाजिकान्तर्जालिक-सन्देशे वर्णितं यत् इक्षुक्रयणस्य मूल्ये ऐतिहासिक-वृध्यर्थं सहमतिः ज्ञापितास्ति। तेनोदीरितं यत् अनेन पदक्षेपेण कोटिशाः इक्षुत्पादक- कृषकाः लाभान्विताः भविष्यन्ति। आर्थिकप्रकरण सम्बद्ध-मन्त्रिमण्डल-स्तरीय-समित्या ह्यः उपवेशने इक्षोः समुचित-लाभकारी मूल्यं निश्चितम्। इक्षोः मूल्यं त्रयोविंशत्यधिक- द्विसहस्रतमवर्षे पंचदशाधिक-विशतं प्रति क्विंटलात्मकम् आसीत् तत् सम्प्रति समेध्य चत्तवारिंशदधिक-त्रिशतं यावत् प्रति क्विंटलात्मकं विहितम्। एतत् गतमूल्यात् अष्टप्रतिशतं यावदधिकं वर्तते।

संशोधित-मूल्यं अस्य वर्षस्य अक्टूबरमासस्य प्रथमदिनांकात् क्रियान्वितो भविष्यति।

भारतस्य दुग्धोत्पादनक्षेत्रं संवर्धमानमस्ति-प्रधानमन्त्री

प्रधानमन्त्रि-नरेन्द्रमोदिना प्रोक्तं यत् भारतस्य दुग्धोत्पादनक्षेत्रं संवर्धमानमस्ति । तेनोदीरितं यत् भारतस्य दुग्धोत्पादनक्षेत्रस्य क्षमतायाः कारणभूता महिलाशक्तिः वर्तते। अहमदाबादस्य नरेन्द्रमोदी-क्रीडांणे गुजरात-मिल्क-मार्केटिंग फेडरेशन इत्यस्य स्वर्णजयन्ती-समारोहे सम्बोधयता तेन प्रोक्तं यत् अमूलस्य साफल्यं महिला नेतृत्व-युतस्य विकासस्य प्रमाणम् अस्ति। तेन विकसित-भारतस्य स्वप्नं पूरयितुं ग्रामीण अर्थव्यवस्थायाः विकासः सहैव सीमान्त-कृषकाणां सशक्तिकरणम् इत्यत्रापि ध्यानं केन्द्रीकृतम्। कार्यक्रमावधौ प्रधानमन्त्रिणा दुग्धोत्पादन-सम्बद्ध- संयन्त्राणामपि उद्घाटनं विहितम्।

राष्ट्रिय-पशुधन-अभियानेन सम्बद्ध-मन्त्रिमण्डलस्य

निर्णयः पशु-आहारोत्पादने प्रजाति-संरक्षणे च मुख्य-वृद्धिना सह उद्यमिभ्यः उत्तमावसरम् आनेष्यिति-प्रधानमन्त्री

प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी समुदीरितवान् यत् विकास-नवाचाराभ्यां नव-रूपरेखा-योजनायै प्रशासनेन अन्तरिक्षक्षेत्रगता एफ्.डी.आई. इत्येषा नीतिः अद्यतनीकृता येनहि अवसराणां आकाशगंगायाः मार्गप्रशस्तः जातः। एकेन सामाजिक-सन्देशेन श्रीमोदिना लिखितं यत् राष्ट्रिय-पशुधन-अभियानेन संमबद्ध-मन्त्रिमण्डलस्य निर्णयः पशु-आहारोत्पादने प्रजाति-संरक्षणे च मुख्य-वृद्धिना सह उद्यमिभ्यः उत्तमावसरम् आनेष्यिति। श्रीमोदिनः आध्यक्षे केन्द्रियमन्त्रिमण्डलेन ह्यः अन्तरिक्ष-क्षेत्रे प्रत्यक्ष-विदेश-नीति-संशोधनाय स्वीकृतिः प्रदत्ता सम्प्रति उपग्रहस्य उपक्षेत्रं एतादृशे प्रत्येकस्मिन् क्षेत्रे प्रत्यक्ष विदेश निवेशाय परिभाषित-सीमभिः सह त्रयेषु पृथक् क्रियाकलापेषु विभाजितं कृतमस्ति।

मेहसाणा-नगरस्य तरभक्षेत्रे भूयोअपि

त्रयोदश-सहस्र- कोटिरूप्यकाणां परियोजनानां शिलान्यासः

प्रधानमन्त्रिणा नरेन्द्रमोदिना मेहसाणा-नगरस्य तरभक्षेत्रे भूयोअपि त्रयोदश-सहस्र- कोटिरूप्यकाणां परियोजनानां शिलान्यासः उद्घाटनं च कृतम्। एतासु परियोजनासु भारत- संजाल-द्वितीयचरणस्य गुजरात-फाइबर-ग्रिड-नेटवर्क-लिमिटेड इत्यस्य च उद्घाटनं सम्मिलितमस्ति। एते परियोजने अष्ट-सहस्राधिकेभ्यः पंचायतेभ्यः उच्चगतेः अन्तर्जालसौविध्यं प्रदास्यतः। एतदतिरिच्य रेलमार्ग द्विगुणीकरणं रेलपट्टिकायाः विस्तारणं मेहसाणा-बनासकांठा- जनपदयोः रेलमार्गस्य नवीन-बृहद-विस्तारणं गांधीनगर-अहमदाबाद-मेहसाणा-जनपदेषु मार्गनिर्माण च परियोजनासु सम्मिलितानि सन्ति।

आकाशवाणीवार्ताः

एशियन-ट्रेक-साइक्लिंग-प्रतिस्पर्धायां भारतेन इंदिरागांधीइंडोर-आंतरिक क्रीडांणे कनिष्ठ-महिलादलेन स्वर्णं विजित्य ऐतिह्यं रचितम्

एशियन-ट्रेक-साइक्लिंग-प्रतिस्पर्धायां भारतेन दिल्ल्याः इंदिरागांधीइंडोर-आंतरिक क्रीडांणे कनिष्ठ-महिलादलेन स्वर्णं विजित्य ऐतिह्यं रचितम्। महिला कनिष्ठदले यस्मिन् सरिताकुमारी-निया सेबसेस्टियन-जैना मोहम्मदअली पिरखान-सबीना कुमारी इत्येताः सम्मिलिताः आसन्। एताभिः त्रिपंचाशत्-दशमलव त्रीणि-अष्ट-त्रीणि सेकेण्डात्मक-काले दक्षिण-कोरियादलम् परभूय स्वर्णपदकं स्वयात्तीकृतम्। अस्यां स्पर्धायां पुरूषदले नारायणमहतो-सैयद खालिदबागी-एवं मयांगलामबम वत्ताबा मैतेइ इत्येतैः रजतपदकं विजितम्। भारतेन स्वीय-साइक्लिंग-दलस्य बलं प्रदर्शयता चत्वारिः पदकानि विजितानि यत्र एकं स्वर्णपदकं, रजतपदकद्वयं सहैव एकं कांस्यपदकं वर्तते।

जम्मू-कश्मीरस्य पूर्वराज्यपालस्य सत्यपालमलिकः इत्यस्य परिसरेषु सहसान्वेषणम्

केन्द्रियान्वेषणाभिकरणेन अद्य केन्द्र शासितप्रदेशे किरु-जलविद्युत् परियोजना-अनुबंध-प्रदानेन सम्बद्ध-कथित-भ्रष्टाचारे जम्मू-कश्मीरस्य पूर्वराज्यपालस्य सत्यपाल मलिकः इत्यस्य परिसरेषु सहसान्वेषणं विहितम्। अन्वेषणावधी अभिकरणेन अन्येषु स्थलेष्वपि अन्वीक्षणं विहितम् । गतमासे अन्वेषणाभिकरणेन विद्युत्परियोजनायाः आवंटने कथित भ्रष्टाचार-सन्दर्भे दिल्ल्यां जम्मूस्थले च अष्टस्थलेषु सहसान्वेषणं विहितम् । जम्मूकश्मीर-सर्वकारेण द्वाविंशत्यधिक - द्विसहस्रतमवर्षे अस्मिन् प्रकरणे सीबी-आई-अन्वेषणस्य याचना कृतासीत्।

प्रमुखाः वार्ताः

विदेशमन्त्री एस्. जयशंकरः विवादित विषयाणां समाधानाय वैश्विकबहुविध-प्रणाल्यां सकल-परिवर्तनाय बलं प्रदत्तवान्

विदेशमन्त्री एस्. जयशंकरः विवादित विषयाणां समाधानाय वैश्विक बहुविध-प्रणाल्यां सकल- परिवर्तनाय बलं प्रदत्तवान्। अद्य प्रातः रायसीना-संवादस्य सम्मेलने चर्चा कुर्वन् डॉ. जयशंकरः उक्तवान् यत् यदा संयुक्तराष्ट्रस्य संघटनं जातं तदा तस्मिन् पंचाशत्-सदस्याः आसन्। अधुना इयं संख्या चतुर्गुणमिता जाता। इयं सामान्यावधारणास्ति यदा सदस्यानां संख्या चतुर्गुणमिता जाता तदा प्राचीनपद्धत्या कार्यं नैव भवितुं शक्यते। विगतेषु पंचवर्षेषु वयं कुर्मः तदा अस्माभिः जायते यत् तादृशानां समस्यानां समाधानं काठिन्यं जातम्। परिमाणाम् अभावः अस्मिन् संशोधनस्य आवश्यकतां प्रदर्शयति । तेनोक्तं यत् वैश्विकनियमः एक स्मिन्नेव पक्षे नैव भवितव्यः। तेन कथितं यत. जी-20 समूहस्य अध्यक्षतावधौ भारतस्य प्रतिबिम्बः महती-शक्तित्वेन प्रकटितः। सम्प्रति भारतं विश्वमित्रस्य अवधारणां संवर्धयति ।

सुभाषितम्

मनसा सततं स्मरणीयम्,
वचसा सततं वदनीयम्।
लोकहितं मम करणीयम्,
लोकहितं मम करणीयम्।।

भावार्थ- मुझे मन से सदा योग्य स्मरण करना चाहिए, और बोलते समय भी सदा योग्य बातें बोलनी चाहिए। लोगों के हित में काम करना मेरी प्राथमिकता होनी चाहिए अर्थात मुझे जगत कल्याण करना चाहिए।

✍ प्रतीकसाठ्ये मुम्बई

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः दैनिकपत्रे व्याकरणात्मक-अशुद्धिनां कृते सम्बद्धाः पत्रकाराः लेखकाश्च उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः
हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्
जसवां कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र.
पत्रव्यवहारसङ्केतः- १७७१११

पञ्चदिवसीयभ्रमणार्थं सिङ्गापुरं प्रस्थितं प्रदेशस्य १०२ शिक्षकाणां दलम्

शिक्षायाः नूतनप्रविधिनां विषये अवगमिष्यन्ति

हिमसंस्कृतवार्ता शिमला। मुख्यमन्त्रीसुखविन्दर-सिंहसुक्खुः 'अन्ताराष्ट्रीयशिक्षकाणां भ्रमणम्' इति कार्यक्रमस्य शुभारम्भं कृतवान्। प्रथमे समूहे राज्यस्य सर्वेभ्यः चयनिताः १०२ शिक्षकाः पञ्चदिवसीयभ्रमणार्थं प्रेषिताः सन्ति, ये फेब्रुवरी-मासस्य २४ दिनाङ्के सिङ्गापुरं प्रति प्रस्थास्यन्ति। मुख्यमन्त्री चयनितशिक्षकाणां कृते विदेशीयभ्रमणसामग्री अपि प्रदत्तवान्। सः अवदत् यत् मार्चमासस्य १५ दिनाङ्के ९८ शिक्षकाणां द्वितीयः समूहः अन्ताराष्ट्रीयभ्रमणार्थं प्रेषितः भविष्यति। सर्वेभ्यः चयनितशिक्षकेभ्यः अभिनन्दनं कृत्वा मुख्यमन्त्री विदेशे प्रशिक्षणकाले शिक्षाक्षेत्रे नूतनानां प्रौद्योगिकीनां विषये अवगतस्य अवसरं प्राप्स्यन्ति इति अवदत्। शिक्षायाः नूतनप्रविधीन् ज्ञात्वा शिक्षकाणां छात्राणां च मध्ये उत्तमः समन्वयः छात्राणां सर्वतोमुखीविकासं सुनिश्चितं करिष्यति। सः अवदत् यत् गुणात्मकशिक्षाप्रदानस्य दृष्ट्या हिमाचलं १८ तमे स्थाने स्खलितः अस्ति। वर्तमान राज्यसर्वकारः शिक्षायाः उन्नयनार्थं यथाशक्ति प्रयत्नः कुर्वन् अस्ति, येन छात्राः भविष्यस्य आव्हानानां प्रत्यक्षीअरणं कर्तुं सक्षमाः भवितुम् अर्हन्ति। सः अवदत् यत् राज्ये उद्घाटिताः राजीवगान्धी-दिवस-बोर्डिंग-विद्यालयाः शिक्षायां गुणात्मक-उन्नयनस्य दिशि एकः अद्वितीयः उपक्रमः अस्ति तथा च आगामिषु दशवर्षेषु एते विद्यालयाः उत्तम-शैक्षिक-केन्द्ररूपेण उद्भवन्ति, यत्र शिक्षया सह, सुविधाः अपि भविष्यन्ति क्रीडायाः कृते अपि पर्याप्तसुविधाः उपलभ्यन्ते।

मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् आगामि शैक्षणिकसत्रात् आरभ्य सर्वकारीयविद्यालयेषु प्रथमश्रेणीतः आङ्ग्लमाध्यमेन शिक्षा पाठिता भविष्यति, विद्यालयेभ्यः सुन्दरवेशभूषायाः चयनस्य अधिकारः दत्तः अस्ति तथा च समूहनिर्माणं कृत्वा संसाधनानाम् उत्तमः उपयोगः भविष्यति। सः अवदत् यत् राज्यसर्वकारस्य द्वितीयबजटे आत्मनिर्भरस्य हिमाचलस्य दृष्टिः प्रस्तुता अस्ति, यस्य सकारात्मकं परिणामम् आगामिषु वर्षेषु दृश्यमानं भविष्यति। हिमाचलः नूतननीतिभिः, कठिननिर्णयैः च प्रगतेः मार्गे अग्रे गमिष्यति। सः अवदत् यत् सुकुमारा आर्थिकस्थितिः अस्ति चेदपि राज्यं स्वावलम्बनं कर्तुं प्रयत्नाः प्रचलन्ति येन ऋणाश्रयः न्यूनीकर्तुं शक्यते। सः अवदत् यत् राज्यसर्वकारेण कर्मचारिभ्यः ४ प्रतिशतं महार्घतावृत्तिः घोषिता। पुरातनवृत्तियोजना अपि पुनर्स्थापिता येन लक्षशः सर्वकारीयकर्मचारिणः लाभं प्राप्नुवन्ति। एतत् एव न, राज्यसर्वकारेण आगामिवित्तवर्षात् राज्यकर्मचारिभ्यः सेवाकाले न्यूनातिन्यूनं द्विवारं एलटीसीसुविधा प्रदातुं घोषितम्। शिक्षामन्त्री रोहितठाकुरः अवदत् यत् अद्य ऐतिहासिकः दिवसः अस्ति यदा प्रथमः शिक्षकसमूहः अन्ताराष्ट्रीयभ्रमणार्थं प्रस्थातुं गच्छति। एतेन शिक्षकाः शिक्षायाः नूतनाः पद्धतयः ज्ञातुं अवसरं प्राप्नुवन्ति। सः अवदत् यत् वर्तमानसर्वकारस्य निर्माणात् आरभ्य शिक्षायाः गुणवत्तां वर्धयितुं दृढ़प्रयत्नाः क्रियन्ते। सः अवदत् यत् राज्यसर्वकारः शिक्षाविभागे रिक्तस्थानानि प्राथमिकतारूपेण पूरयति, येन सर्वकारीयविद्यालयेषु गुणवत्तापूर्णशिक्षा सुनिश्चिता भवति।

केरल-कर्नाटकप्रान्तयोः इव हिमाचलसर्वकारेण अपि स्वस्य अधिकारस्य आग्रहाय

दिल्ली गन्तव्यं भविष्यति – जगतसिंहनेगी

हिमसंस्कृतवार्ता- शिमला। बजटविषये चर्चायाः अन्तिमे दिने हिमाचलराजस्वमन्त्री जगतसिंहनेगी केन्द्रं लक्ष्यं कृत्वा केन्द्रं हिमाचलस्य विरुद्धं निरन्तरं भेदभावं कुर्वन् अस्ति इति अवदत्। सः अकथयत् यत् केन्द्रसर्वकारः न केवलं हिमाचलस्य विरुद्धं भेदभावं करोति अपितु भाजपाशासनरहितराज्येषु अपि भेदभावं करोति। सः अवदत् यत् हिमाचलस्य अधिकारं ग्रहीतुं दिल्लीनगरस्य जन्तर-मन्तरं अपि गन्तव्यं भविष्यति। गुरुवासरे हिमाचलप्रदेशविधानसभायां २०२४-२५ वर्षस्य राज्यबजटविषये चर्चायाः अन्तिमदिने सत्ताधारीदलम् विपक्षम् च शब्दबाणैः परस्परं आक्रमणं कर्तुं प्रयतन्ते स्म। सत्ताधारी दलेन केन्द्रे हिमाचलस्य विरुद्धं विशेषतः आपदासमये भेदभावः इति आरोपः कृतः, तत्र विपक्षस्य सदस्याः अवदन् यत् बजटे मिथ्याघोषणा कृता अस्ति। अस्माद् कारणात् सदनस्य वातावरणम् अतीव उष्णं जातम्, (विधानसभाध्यक्षः कुलदीपसिंहपठानिया वातावरणं शान्तं कर्तुं अनेकवारं हस्तक्षेपं कृतवान्।

हिमाचलाय अभवत् वित्तीय-हानिः – जगतसिंहनेगी

भाजपायाः विषये कटाक्षं कृत्वा नेगी अवदत् यत् भाजपा अद्यापि बालदलम् एव अस्ति, तस्याः जन्म २०१४ तमस्य वर्षस्य अनन्तरं अभवत्। सः अवदत् यत् भाजपायाः जनाः अद्यापि बालकाः एव सन्ति। अत एव ते रूदन्ति एव, परन्तु वयं तान् क्षमामः। सः अवदत् यत् योजना-आयोगः, वित्त-आयोगः इत्यादयः संस्थाः पूर्वं केन्द्रस्य राज्यानां च मध्ये श्रृंखलारूपेण कार्यं कुर्वन्ति स्म, परन्तु केन्द्रेण ताः समाप्य एतत् सम्बन्धं भग्नम् अस्ति। अस्माद् कारणात् हिमाचलसदृशस्य राज्यस्य महती आर्थिकहानिः अभवत्।

३१ मार्चपर्यन्तं विमोचिता भविष्यति हिमकेयर योजनायाः लंबितराशिः - धनीरामशाण्डिलः

हिमसंस्कृतवार्ता- कार्यालयीयः प्रतिनिधिः।

हिमाचलप्रदेशविधानसभाबजटसत्रस्य अष्टमदिवसस्य कार्यविधेः प्रारम्भात् पूर्वं भाजपादलेन विधानसभापरिसरे प्रदर्शनं कृतम्। विपक्षस्य नेतुः पूर्वमुख्यमन्त्री जयरामठाकुरस्य नेतृत्वे भाजपाविधायकदलेन उद्योगानां विनाशः, नवीनप्रतिष्ठानानां अस्थापनायां, अनुद्योगीनां न उन्मूलनं च इति आरोपं कृत्वा सर्वकारस्य विरुद्धं घोषोद्घोषान् उत्थापितवन्तः। अस्मिन् काले भाजपाविधायकाः हस्तेषु घोषयुक्तानि फलकानि उत्थापितवन्तः, सर्वकारस्य विरुद्धं घोषोद्घोषान् च उत्थापितवन्तः।

स्वास्थ्यमन्त्री डॉ. धनीरामशाण्डिलः अवदत् यत् हिमकेयर योजनायाः लम्बितराशिः ३१ मार्चपर्यन्तं मुक्ता भविष्यति। गुरुवासरे प्रश्नसमये सः अवदत् यत् २५४ कोटिरूप्यकाणां दायित्वम् अस्ति। हिमकेयर-सहारा-योजनायाः स्थगनस्य विचारः नास्ति । विपक्षस्य नेता जयरामठाकुरः भाजपा विधायकौ जनकराजः, रणधीरशर्मा च जनाः योजनानां लाभं न प्राप्नुवन्ति इति आरोपं कृतवन्तः। स्वास्थ्यमन्त्री उक्तवान् यत् आयुष्मानभारतयोजनायाः अन्तर्गतं चिकित्सामहाविद्यालयानाम् १६.३४ कोटिरूप्यकाणां लम्बितदेयता अस्ति। मुख्यामन्त्री हिमकेयर योजना १ जनवरी २०१९ तः आरब्धा अस्ति तथा च मुख्यमन्त्रीसहारायोजना १५ जुलाई २०१९ तः आरब्धा अस्ति। हिमकेयर योजनायाः अन्तर्गतं ८.५३ लक्षं परिवाराः पञ्जीकृताः सन्ति तथा च सहारायोजनायाः अन्तर्गतं फरवरीपर्यन्तं ३१,०६२ लाभार्थिनः पञ्जीकृताः सन्ति।

सहारायोजनायाः अन्तर्गतं ये पात्रलाभार्थिनः प्रमाणपत्रं प्रदत्तवन्तः तेषां देयांशं जनवरी २०२४ पर्यन्तं मुक्तं कृतम् अस्ति । हिमकेयर योजनायाः अन्तर्गतं २०२३ जनवरीतः १५ जनवरी २०२४ पर्यन्तं १,३६,०१५ नवीनपरिवाराः पञ्जीकृताः सन्ति । न किमपि प्रकरणम् लम्बितः अस्ति। सहारा योजनायाः अन्तर्गतं ६२५७ नूतनाः प्रकरणाः स्वीकृताः, सम्प्रति ५४३ प्रकरणाः लम्बिताः सन्ति । हिमकेयर योजनायाः अन्तर्गतं राज्ये १३७ सर्वकारीयचिकित्सालये, १४६ निजीचिकित्सालये च सूचीकृताः सन्ति।

सम्प्रति २४९ स्वास्थ्यसंस्थानां देयता लम्बिता अस्ति। निजीचिकित्सालयाः हिमकेयर योजनायाः अन्तर्गतं लाभं दातुं न त्यक्तवन्तः। पूर्वं भाजपा विधायकः जनकराजः अवदत् यत् हिमकेयर योजनायाः लाभः उपलब्धः नास्ति। भाजपाविधायकः रणधीरशर्मा इत्यनेन उक्तं यत् हिमकेयरस्य दायित्वं लम्बितम् अस्ति, तथापि सर्वकारः वदति यत् देयता नास्ति। विपक्षनेता जयरामठाकुरः अवदत् यत् वस्तुनि गोप्यन्ते इति वास्तविकता अस्ति। एकस्य निजीचिकित्सालयस्य स्वामी माम् अवदत् यत् तस्य दायित्वं ५ कोटिरूप्यकाधिकम् अस्ति। सः अवदत् यत् हिमकेयरः सर्वकारीयचिकित्सालयेषु अपि न दृश्यते। केन्द्रसर्वकारस्य

श्रीनयनादेवीमन्दिर-रज्जुमार्गस्य उत्प्रस्थानस्थलं टेक ऑफ प्वाइंट हिमाचले एव भविष्यति -राजेशधर्माणी

हिमसंस्कृतवार्ता- शिमला। नगरदेशनियोजनमन्त्री राजेशधर्माणी उक्तवान् यत् श्रीनयनदेवीमन्दिरं प्रति प्रस्तावितस्य रज्जुमार्गस्य उत्प्रस्थानस्थलं (टेक आफ प्वाइंट) केवलं हिमाचले एव भविष्यति। अस्मिन् विषये पञ्जाब-प्रदेशेन सह वार्ता न प्रचलति। एतादृशी परिस्थितौ अधुना हिमाचलस्य सीमान्तरे एव निर्माणस्य निर्णयः कृतः अस्ति । सः सर्वकारस्य सदस्यान् विपक्षं च मिलित्वा बीजलीमहादेव-रज्जुमार्गस्य विरुद्धं विरोधं कुर्वतां जनान् प्रत्ययियितुं आह्वानं कृतवान् । धर्माणी उक्तवान् यत् पर्वतमाला योजनायाः अन्तर्गतं राज्यात् २१ रज्जुमार्गस्य प्रस्तावाः केन्द्रसर्वकाराय प्रेषिताः सन्ति। प्रश्नकालस्य समये नेताप्रतिपक्षः जयरामठाकुरः, भाजपाविधायक रीनाकश्यप, रणधीरशर्मा, विनोदकुमारः व कांग्रेसविधायकः केवलसिंहपठानिया आदयः रज्जुमार्गेण सम्बन्धान् विषयान् उत्थापितवन्तः।
श्रीनयनदेवीमन्दिरस्य कृते प्रस्तावितस्य रज्जुमार्गस्य निर्माणं न भवति इति विषये धर्मणि चिन्ताम् प्रकटितवान्। डीपीआर-निर्माणार्थं सर्वकारेण परामर्शकस्य चयनं कृतम् इति उक्तवान्। परामर्शकस्य प्रतिवेदनं आगममात्रेण अस्मिन् विषये कार्यविधिः भविष्यति। सः अवदत् यत् वर्तमानसर्वकारः रज्जुमार्गनिर्माणसम्बद्धं किमपि राजनीतिं न करोति। रज्जुमार्गस्य निर्माणार्थं पञ्जाबं प्रति बिन्दुः परिवर्तयितव्यः भविष्यति। पञ्जाबस्य स्थाने हिमाचलप्रदेशे अस्य निर्माणं कर्तव्यं भविष्यति। पूर्वं भाजपाविधायकः रणधीरशर्मा अवदत् यत् आनन्दपुर-श्रीनयनादेवी-रज्जुमार्गस्य सञ्चिका २०१० तः प्रचलति। अस्य रज्जुमार्गस्य निर्माणेन लक्षशः जनाः लाभान्विताः भविष्यन्ति। अस्मिन् राजनीतिः न भवेत्।

Online संस्कृतशिक्षणम् आमुखपटलसमूहे जन्मदिवसोपलक्ष्ये आयोजितायाः संस्कृत-प्रश्नोत्तरी-प्रतियोगितायाः परिणामस्य घोषणा

वार्ताहरः -डॉ. नरेन्द्र राणा। Online संस्कृतशिक्षणम् आमुखपटलसमूहे उत्तरप्रदेशात् नमोजकुमार निगमस्य तथा डॉ. अखिलेश रानी इत्यस्याः पुत्रः 'अक्षतः' इत्यस्य जन्मदिवसोपलक्ष्ये आयोजितायाः संस्कृत-प्रश्नोत्तरी-प्रतियोगितायाः परिणामस्य घोषणा जाता। प्राप्तवार्तानुसारं गतदिवसे उत्तरप्रदेशात् नमोजकुमार निगमस्य तथा डॉ. अखिलेश रानी इत्यस्याः पुत्रः 'अक्षतः' इत्यस्य जन्मदिवसोपलक्ष्ये आयोजितायाः जनसंचार-फेसबुक-मध्ये एका-विशेषा-प्रतियोगितायाः आयोजनम् अभवत् । संस्कृत-प्रश्नोत्तरी प्रतियोगितायामस्यां राजस्थानत् किरण सुमनः प्रथम-स्थानं प्राप्तम् , द्वितीयं स्थानम् उत्तरप्रदेशतः
डॉ. अर्चना गुप्ता, तृतीय-स्थाने च मध्यप्रदेशतः पं. राहुल शास्त्री वर्तते। प्रतियोगितायाः पुरस्कार-प्रायोजकः मनोजकुमार निगमः, आयोजकश्च गुजराततः राष्ट्रीय संस्कृत प्रचारकः जगदीश डाभी आसीत्। ध्यातव्यं वर्तते यद् Online संस्कृतशिक्षणम् द्वारा प्रतिरविवासरे ऑनलाइन संस्कृत-प्रश्नोत्तरी-प्रतियोगितायाः आयोजनं क्रियते। पुरस्कार-प्रायोजकः मनोज कुमार निगमः सर्वेभ्यो: विजेतृभ्योः पुरस्कारं दास्यति। तेन सह उत्तराखंडात् संस्कृतरसास्वादः संस्था विजेतृभ्योः प्रमाणपत्रं दस्यति।

'पटनाकॉलेज' इत्यत्र आरब्धा त्रिदिवसात्मिका संस्कारशाला

हिमसंस्कृतवार्ताः- पटना, बिहार
भारतीयसंस्कृते : आधारभूतान्संस्कारान् अधिकृत्य त्रिदिवसात्मिकायाः संस्कारशालाया : प्रथमसत्रस्य उद्घाटनं फरवरी मासस्य २१ दिनांके पटना-कॉलेज इत्यस्य संस्कृतविभागे डॉ. तरुणकुमारमहोदयस्य सम्बोधनेन जातम्। कार्यक्रमस्य अध्यक्षरूपेण कॉलेजस्य प्राचार्या : प्रो. संजयसिन्हामहोदया : उपस्थिता : आसन्। कार्यक्रमस्यारम्भे अभिषेककुमारेण वैदिकमंगलाचरणं कृतम्। तदुपरान्त विभागाध्यक्षेण दीपेन्द्रमहोदयेन आगतानाम् अतिथिवर्याणाम् सम्मानपूर्वकम् स्वागतम् कृतम्। स्वसम्बोधने तेन अस्याः संस्कारशालायाः परिकल्पना कथम् जाता? कः महत्त्वः? संस्कारस्य संस्कृतछात्राणाम् कृते आवश्यकता इत्यादिविषयमवलम्ब्य व्याख्यानम् दत्तम्। मुख्यवक्ता डॉ तरुणकुमारेण स्वसम्बोधने संस्काराणां मानवस्य कृते अनिवार्यता, संस्काराणाम् संख्या, जन्मपूर्व- संस्कारान् अधिकृत्य नैकाः रहस्याः अपि उद्घाटिताः। अन्ते विष्णुप्रभाकरेण धन्यवादज्ञापनम् कृतम्। शान्तिमन्त्रेण प्रथमदिवसस्य कार्यक्रमस्य समापनम् जातम्।

प्रवर्तननिदेशालयेन दिल्ल्याः मुख्यमन्त्रिणे अरविन्दकेजरीवालाय उत्पाद-शुल्क-नीत्याः सम्बन्धित-धनशोधन-प्रकरणे सप्तमी संचेतना प्रख्यापिता

प्रवर्तननिदेशालयेन दिल्ल्याः मुख्यमन्त्रिणे अरविन्दकेजरीवालाय उत्पाद शुल्क नीत्या सह सम्बन्धित-धनशोधन-प्रकरणे धनशोधन-अवरोधनियमान्तर्गतं सप्तमी संचेतना प्रख्यापिता। श्रीकेजरीवालः निदेशालयेन अस्य मासस्य षविंशतिः दिनांके परिपृच्छायै समाहूतः आसीत्। पूर्वागतानि षड् संचेतनापत्राणि असंवैधानिकं इति प्रवदता श्रीकेजरीवालेन निदेशालयस्य समक्ष नागतम्।

सूचनाप्रसारणमन्त्रिणा अनुरागठाकुरेन चतुर्प्रकल्पाः (Portal)प्रारब्धाः, यत्र व्यापारे भविष्यति सुगमता

हिमसंस्कृतवार्ताः। सूचनाप्रसारणमन्त्री अनुरागठाकुरः गुरुवासरे सीबीसी, आरएनआई, न्यू मीडिया विंग, डिजिटल एड्रेसेबल सिस्टम् इत्येतेषाम् अन्तर्जालीयप्रकल्पानां प्रारम्भं कृतवान्। एतेषां चतुर्णां प्रकल्पानां प्रारम्भे सः दलं अभिनन्दितवान्। व्यापारस्य सुगमतां सुनिश्चित्य एते प्रकल्पाः निर्मिताः सन्ति। केन्द्रीयमन्त्री अनुरागठाकुरः अस्मिन् काले अवदत् यत् भारतं सम्प्रति स्टार्टअप-संस्थायां विश्वे तृतीयस्थाने अस्ति।देशे १०७ एकशृङ्गाः सन्ति। सः अवदत् यत् पूर्वं व्यापारस्य आरम्भार्थं १४ स्तम्भाः पूरणीयाः आसन्, अधुना तु त्रयः स्तम्भाः एव सन्ति । अनुरागठाकुरः रामायणे रामसेतुनिर्माणकालस्य उल्लेखं कुर्वन् चिक्रोडः (गिलहरी) इत्यस्या उदाहरणं दत्तवान् । सः अवदत् यत् चिक्रोडः स्वशरीरे वालुकाम् आयोजयति स्म, सेतुः उपरि प्रोक्षयति स्म । रामप्रसादात् शृङ्गिणा एवम् अकरोत् अद्यापि स्मृतम् | तथैव प्रौद्योगिक्याः युगे सूचनाप्रसारणमन्त्रालयः चिक्रोडः योगदानवत् स्वस्य योगदानस्य कृते स्मर्यते

निम्नतमस्थानात् शेयरविपणौ पुनर्प्राप्तिः; सेन्सेक्सः ५३५ अंकैः वर्धितः ,निफ्टी २२२०० अंकेभ्यः पारे गतः

(हिमसंस्कृतवार्ताः - दिलीपः (नादौनम्) प्रारम्भिकमन्दतायाः अनन्तरं सप्ताहस्य चतुर्थे व्यापारदिने विपणौ वृद्धिः अभवत् । गुरुवासरे सेन्सेक्सः दिवसस्य निम्नतमस्थानात् प्रायः १००० अंकैः कूर्दितवान् । साप्ताहिकसमाप्तिदिने सेन्सेक्सः ५३५.१५ (०.७३%) अंकैः सुदृढः भूत्वा ७३,१५८.२४ इति स्तरेण स्थगितः अभवत् । तस्मिन् एव काले निफ्टी १६२.४१ (०.७४%) अंकैः वर्धमानः २२,२१७.४५ इति स्तरेणागत्य स्थिरः अभवत् । बुधवासरे पतित्वा गुरुवासरे पुनः निफ्टी नूतनं उच्चतमं स्तरं प्राप्तवान्। अस्मिन् काले आईटीसी-टीसीएस-योः शेयरेषु बलं अभिलेखितम् ।

संस्कृतव्याकरणम्

शास्त्रनिर्माणरीतिः

तर्हि एषाम् अनन्तशब्दानाम् अनुशासनार्थं कः उपायः? लघुप्रयत्नेनैव बहूनां शब्दानां ज्ञानं स्यात् एवमुपायो विधातव्यः। तन्नाम लक्षणं (सूत्रं) करणीयम्। तच्च सामान्यविशेषवत् स्यात्। सामान्यलक्षणम् उत्सर्गः इति कथ्यते। उदाहरणार्थं 'कर्मण्यण्।' समासविधौ कर्म यस्य उपपदरूपेण उपस्थितं तस्मात् धातोः अण् प्रत्ययः भवति। उदाहरणार्थं कुम्भकारः इत्यत्र कृधातोः कुम्भः इति कर्म अतः समासे करणीये कृधातोः अण् कृत्वा कारः इति पदं सिध्यति। तत्रैव कश्चन विशेषः कथ्यते तर्हि तत् अपवादसूत्रम्।

यथा 'आतोऽनुपसर्गे कः।' समासविधौ कर्म यस्य उपपदरूपेण उपस्थितं तस्मात् उपसर्गरहितात् आकारान्तात् धातोः अण् प्रत्ययस्य स्थाने क (अ) इति प्रत्ययः भवति। जलदः इत्यत्र दानक्रियायाः कर्म जलम्। दाधातुः आकारान्तः उपसर्गरहितः च। अतस्तस्मात् अण् इत्यस्य स्थाने क प्रत्ययः भूत्वा जलदः इति समासः सिध्यति।

शब्दार्थस्य स्वरूपम् –

शब्दस्यार्थः कः जातिः उत व्यक्तिः ? उभयथा सः भवितुमर्हति। पाणिनिः 'जात्याख्यायामेकस्मिन् बहुवचनमन्यतरस्याम्' इति वदति। जातिः नाम सामान्यः अनुगतधर्मः। तस्य एकत्वं सर्वप्रसिद्धम्। अतः जात्याः उल्लेखे एकवचनं पर्याप्तं तथापि विकल्पेन आचार्यः बहुवचनविधानमपि कृतवान्। यथा सम्पन्नो व्रीहिः सम्पन्ना व्रीहयः। शब्दस्य जातिरूपो अर्थः न स्वीकृतः चेत् एतत्सूत्रं निरर्थकं भवेत्। पुनश्चाचार्यः 'सरूपाणामेकशेष एकविभक्तौ' इत्यत्र बहूनां व्यक्तीनाम् उपस्थितौ अपि एकशेषत्वविधानं करोति। अत्रापि व्यक्तिरूपः शब्दार्थः न स्वीक्रियते चेत् एतदपि सूत्रं निरर्थकं स्यात्। अतः जातिव्यक्तिरूपः द्विविधोपि पदार्थः इति ज्ञेयम्।'ब्राह्मणो न हन्तव्यः' इत्यादिषु उक्तेषु ब्राह्मणत्वजातेः हननम् अशक्यम्। अतः सा जातिः येषामाश्रयेण तिष्ठति तेषां व्यक्तीनामेव हननं निषिध्यते इति स्पष्टम्। पुनश्च 'इमा गावः सुदोहाः' इत्यत्र व्यक्तिपरकनिर्देशेपि व्यक्त्यनुगतायाः गोत्वरूपजातेः भानं भवत्येव। अतः व्याकरणशास्त्रे जातिरूपः व्यक्तिरूपश्चेति द्विविधः पदार्थः इति सिद्धम्।

श्री.अभिजित् तोडकरः सुभाषितशिक्षणप्रमुखः
संस्कृतभारती, पश्चिममहाराष्ट्रप्रान्तः।

पहाड़ी गल्लां

हिमसंस्कृतवार्ताः

चचड़

भरी बरसाती गोहड्डा देखो चचडां रे लगिरे डेरे
माल पशु कोई नी छडेया लगिरे चऊँ चफेरे
बकरियां भेडां तां खूना ने कितिरि लाल
ऊपर कोई नज़र नी औन्दा लुहख़ी ने बैठिरे नेहरे

छोटा जेया जीव तोपने लगो जे तां नज़र नी औन्दा
फुटा फुटा री मारदा छाल् झट नहठी जांदा
एहड़ा चिसड़ा पई मरदा नियां थोड़े कित्ते
ख़ुराक इसरी इक ई बस खून ई पीन्दा खून ई खांदा

पकड़ने लगो तां छाल बड़ी लगांदा
मिंटा च बाही मिंटा च जंगा सच्ची जांदा
मरी जांदा माल खुरखी खुरखी कने
पर एह जीव तिन्हांरे काबू नी औन्दा

चिड़नुआं जो चचड़ां कने पिथड़ां जो गोये च थे पांदे
चबाटे च बाल्दे थे अग्ग कने फुकी थे औंदे
स्याणे बोलदे जे बरखा बड़ी हुन्दी थी चिड़नुआं जो
खड्डा बड़ा पाणी औन्दा था चिड़नू भर थे तिसजो गलान्दे

रवीद्र कुमार शर्मा
घुमारवी जिला बिलासपुर हि प्र

काशीहिंदूविश्वविद्यालये "विभिन्नशास्त्रदिशा शब्दशक्तिविमर्शः "इति विषयमधिकृत्यायोजिता संगोष्ठी

संयोजकः श्रीरामनारायणमहोदयः सहसंयोजकौ श्रीरमाकान्तमहोदयः श्रीबृजभूषणमहोदयश्च

हिमसंस्कृतवार्ता :- ईशान तिवारी। व्याकरणविभाग , काशीहिन्दूविश्वविद्यालयः ॥नानाशास्त्रसंपाठकैः परं वैयाकरणैः शब्दशास्त्रमर्मज्ञैः नानालंकारैः समलंकृतैः " विभिन्नशास्त्रदिशा शब्दशक्तिविर्मशः " इति विषयमधिकृत्यायोजिता संगोष्ठ्यद्यादिवैयाकरणदेवाधिमहादेवस्य कृपाप्रसादात् सुसम्पन्ना ॥अस्मिन् कार्यक्रमे विभिन्नदेशात् विदेशात् वा स्व स्व शास्त्रस्य विद्वासः कवयश्च काशीहिन्दूविश्वविद्यालये समागतवन्तः आसान् अस्याः संगोष्ठ्याः संयोजकः काशीहिन्दूविश्वविद्यालीय व्याकरणविभागध्यक्षमहोदयः सर्वत्रप्रसिद्धः श्रीरामनारायणद्विवेदीविषयविशेषज्ञः आसीत् एवं च सहसंयोजनं कृतवन्तः आचार्यवर्याः श्रीरमाकान्तपाण्डेयमहोदयः एवं श्रीबृजभूषणओझामहाभागः एवं च संकायप्रमुखश्च श्री कमलेशझामहोदयः प्रथमदिवसस्य कार्यक्रमे सर्वे प्रतिष्ठिताः विद्वांसः यथा जयशङ्करलालत्रिपाठीमहोदयः , महन्तश्री शंकरपुरीमहाभागः , श्रीगोपबन्धुमिश्रः , श्रीराजारामशुक्लः , श्रीजयप्रकाशमहोदयः , अन्यदेशात् प्रदेशात् वा समागताः अन्यः विद्वांसः एवं च संपूर्तिसत्रे विराजिताः आसन् श्रीकृष्णकान्तशर्मामहोदयः , श्रीधर्मदत्तमहाभागः, श्रीशिवरामशर्मामहोदय , श्रीरामकिशोरत्रिपाठी , श्रीधरमिश्रः , श्रीसंजीवः , श्रीलुसीमहोदया , फिलिपमहोदयः , श्रीप्रमोदशर्मा श्रीपतंजलिमहोदयः , श्रीकौशलेंद्रमहोदयः श्रीराममहोदयः एवं च समस्त विश्वविद्यालीय आचार्याः विभागप्रमुखाः शोधछात्राः आचार्यशास्त्र्यादि कक्षायाः छात्राः छात्राश्च उपस्थिताः आसन् । कार्यक्रमेऽस्मिन् पुस्तकद्वयस्य लोकार्पणं सत्राध्यक्षवर्याः कृतवन्तः तथा च नागकूपशास्त्रार्थसमित्याः आचार्येण शास्त्रार्थमपि समायोजितमासीत्

गृहमन्त्री अमितशाहः ५ मार्च दिनाङ्के बिहारभ्रमणार्थं आगच्छति, महत्त्वपूर्णकार्यक्रमे भागं ग्रहिष्यति

हिमसंस्कृतवार्ताः - कुणाल कौशिकः , मोतिहारीपटना-गृहमन्त्री अमितशाहः ५ मार्च दिनाङ्के बिहारस्य भ्रमणं कुर्वन् अस्ति। अत्र सः एकस्मिन् कार्यक्रमे भागं गृह्णीयात्। अमितशाहः बिहारे एनडीए-सर्वकारस्य निर्माणानन्तरं प्रथमवारं पटना नगरम् आगच्छति। बिहार भाजपा कार्यकर्तृभिः गृहमन्त्री आगमनस्य सज्जता आरब्धा अस्ति। गृहमन्त्रिणः स्वागताय सर्वे कार्यकर्तारः पूर्णतया सज्जाः सन्ति।५ मार्च दिनाङ्के बिहारं आगमिष्यति सूत्रेभ्यः प्राप्तसूचनानुसारं अमितशाहः ५ मार्च दिनाङ्के पटनानगरं गमिष्यति। सः पटनानगरे ओबीसी मोर्चा महासम्मेलने भागं गृह्णीयात्। अस्य सम्मेलनस्य माध्यमेन भाजपा देशे सर्वत्र ओबीसी-समुदायस्य कृते सन्देशं दास्यति। अमितशाहस्य अध्यक्षतायां एतत् सम्मेलनं भविष्यति।अमितशाहः राज्ये एनडीए-सर्वकारस्य निर्माणानन्तरं प्रथमवारं बिहारम् आगच्छति। तस्य लोकसभायाः भ्रमणम् अपि महत्त्वपूर्णं मन्यते ।लोकसभानिर्वाचनार्थं महत्त्वपूर्णं भ्रमणम् अमितशाहः अपि दलकार्यकर्तृभिः सह सभां कृत्वा लोकसभाविषये चर्चां करिष्यति। अमितशाहस्य आगमनस्य विषये बिहारभाजपा कार्यकर्तृषु उत्साहः वर्तते। अमितशाहस्य भ्रमणं महत्त्वपूर्णं मन्यते। अपरपक्षे राज्यविपक्षनेता तेजस्वी यादवः जनविश्वयात्रायां बहिः अस्ति। अस्मिन् काले सः राज्यस्य अनेकानां मण्डलानां भ्रमणं कृत्वा जनान् सम्बोधयति।राजनैतिक-अनुमानाः तीव्राः भवन्ति तेजस्वी यादवस्य यात्रा मार्च १ दिनाङ्के समाप्तं भविष्यति। तेजस्वी अपि मार्चमासस्य ३ दिनाङ्के पटनानगरस्य गान्धी मैदाने महती सभाम् आयोजयितुं गच्छति। अस्मिन् सभायां विशालः जनसमूहः भविष्यति इति अपेक्षा अस्ति। तेजस्वी यादवस्य सभायाः केवलं द्वौ दिवसौ अनन्तरं अमितशाहः बिहारभ्रमणं कर्तुं आगच्छति। यस्य कृते सर्वाणि सज्जतानि आरब्धानि सन्ति। बिहारस्य राजनीतिषु उत्थानस्य अनन्तरं अमितशाहस्य आगमनसम्बद्धाः राजनैतिकाः अनुमानाः तीव्राः अभवन् ।

संस्कृतभारतम् श्रीः समर्थभारतम्

संस्कृतभारती, हिमाचलप्रदेशः (न्यासः)

परमविला-ढैण्डा, पत्रालयः- टुटु, जिला- शिमला, हिमाचलप्रदेशः 171004

अणुसङ्केतः- samskritabharati.hp@gmail.com दूरभाषः- +919459532142, +919459023006

प्रान्तसमीक्षायोजनागोष्ठी

आत्मीयबन्धो !

सादरं नमस्कारः। संस्कृतकार्ये लग्नाः सन्तः आनन्दमनुभवन्तः सर्वे कुशलिनः सन्ति इति भावयामि। संस्कृतकार्यमस्माकं प्राणभूतं कार्यम् इति वयं सर्वे अङ्गीकृतवन्तः। एतस्य विकासार्थं वयं स्वस्य स्थाने निरन्तरं चिन्तयन्तः भवामः एव। प्रतिवर्षं कार्यवर्षस्य आरम्भे प्रान्तस्य समीक्षायोजनागोष्ठी भवति यत्र वयं सर्वेऽपि कार्यकर्तारः मिलित्वा सम्पूर्णस्य कार्यवर्षस्य योजनाः, गतकार्यस्य समीक्षां च कुर्मः। अस्मिन् वर्षे एषा गोष्ठी फरवरीमासस्य चतुर्विंशति-पञ्चविंशतिदिनाङ्कयोः (24-25 फरवरी, 2024) शिमलाविभागस्य अर्कीजनपदे भविता।

स्थानम्- श्रीलुटरुमहादेवमन्दिरम् अर्की, जिला- सोलनम्, हिमाचलप्रदेशः
दिनाङ्कः - 24-25 फरवरी, 2024
समयः - 24/02/2024 प्रातः 09:00 वादनतः 25/02/2024 मध्याह्ने 02:00 वादनपर्यन्तम्